Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного і європейського права

«**ЗАТВЕРДЖУЮ**»
Декан юридичного факультету
_____ Віталій СЕРЬОГІН
«__» _____ 2026 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Актуальні питання міжнародного публічного права

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
галузь знань:	D Бізнес, адміністрування та право
спеціальність:	D9 Міжнародне право
освітньо-професійна програма:	Міжнародне право
вид навчальної дисципліни:	обов'язкова
факультет:	юридичний

2026/2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

«31» серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Сироїд Тетяна Леонідівна, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного і європейського права

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного і європейського права юридичного факультету

Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри
міжнародного і європейського права Тетяна СИРОЇД

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D9 Міжнародне право

Гарант освітньо-професійної програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти
«Міжнародне право»
доктор юридичних наук, професор Олександр ГАВРИЛЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від «31» серпня 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Актуальні питання міжнародного публічного права» складена відповідно до освітнього рівня підготовки магістра, спеціальності D 9 Міжнародне право.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета навчальної дисципліни «Актуальні питання міжнародного публічного права» полягає в зосередженні уваги на проблемних і актуальних питаннях теорії міжнародного права та його провідних галузей.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

Розуміння актуальних питань сучасного міжнародного права, зокрема щодо становлення та розвитку системи міжнародного публічного права: міжнародної правосуб'єктності, міжнародного визнання і правонаступництва; співвідношення міжнародного і національного права; статусу території у міжнародному публічному праві; міжнародно-правової відповідальності; мирного вирішення міжнародних спорів; права міжнародних договорів; права міжнародних організацій; міжнародного права прав людини; права міжнародної безпеки; міжнародного права навколишнього середовища; міжнародного кримінально-процесуального права; міжнародного гуманітарного права.

Уміння застосовувати набуті знання, вміння й навички у сфері міжнародного права на практиці, здатність розробляти проекти міжнародно-правових актів нормативного та індивідуального характеру. Здатність кваліфіковано застосовувати міжнародно-правові акти у різних сферах юридичної діяльності, вміння реалізовувати матеріальні й процесуальні міжнародно-правові норми у професійній діяльності. Здатність кваліфіковано тлумачити міжнародно-правові акти та давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації з міжнародно- правових питань.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни Предметом вивчення навчальної дисципліни є актуальні проблеми еволюції та сучасного стану системи міжнародно-правових явищ, до якої належать міжнародно-правові відносини за участю держав і інших суб'єктів міжнародного права та міжнародно-правові норми, що їх регулюють.	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
28 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
14 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
78 год.	110 год.
Контрольна робота	
1	1
Підсумковий контроль : екзамен	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна: ЗК 1. Здатність до критичного мислення аналізу та синтез. ЗК 3. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї. ЗК 5. Здатність розробляти проекти тауправляти ними, ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-9 Здатність цінувати та поважатирізноманітність і мультикультурність. ЗК-10 Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій. СК 3. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі міжнародного права, у широких або мультидисциплінарних контекстах. СК 4. Здатність ефективно забезпечувати адаптацію законодавства України до права ЄС у правотворчому, правоінтерпретаційному та правозастосовному контекстах, надавати правову підтримку євроінтеграційним та євроатлантичним процесам у різних сферах суспільних відносин. СК 5. Здатність готувати проекти національних та міжнародних правових актів, надавати пропозиції з імплементації міжнародних стандартів у національне законодавство, приведення норм вітчизняного законодавства у відповідність до норм міжнародного права. СК 7. Здатність розв'язувати проблеми міжнародного права, адаптації законодавства України до права ЄС у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна: згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Міжнародне право» другого https://law.karazin.ua/resources/26-27/OPP_MP_drugij_magisterskij_riven_visoi_osviti_2026_compressed.pdf здобувачі повинні досягти таких результатів навчання: РН 2. Продукувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності. РН 3. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення питань професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації. РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій. РН 5. Здійснювати юридичне представництво клієнта в міжнародних судових органах, національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, інших міжнародних організаціях, органах державної влади та місцевого самоврядування. РН 8. Готувати проекти міжнародних договорів та актів національного законодавства, надавати пропозиції з усунення колізій між нормами міжнародного права, а також приведення норм національного права у відповідність до норм міжнародного права. РН 9. Імплементувати норми міжнародних договорів, актів міжнародних міжурядових організацій, рішень міжнародних судів у національний правопорядок. РН 10. Надавати юридичний супровід процесам адаптації різних галузей законодавства України до права Європейського Союзу. РН 11. Організовувати та вести переговори, забезпечувати ефективну комунікацію з фахівцями на національному і міжнародному рівнях. РН 12. Мати лідерські навички, вміти адаптуватись до нових викликів та загроз в сфері міжнародного Й національного права, брати відповідальність за ухвалені рішення. РН. 16. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, аналізувати її та використовувати для проведення наукових досліджень та професійної діяльності у сфері МП.

1.8. Пререквізити: Право міжнародних договорів, Право зовнішніх зносин, Право міжнародної безпеки, Міжнародне публічне право (основні галузі), Право Європейського Союзу, Права людини в міжнародному праві, Міжнародне право навколишнього середовища, Міжнародне морське право, Міжнародне кримінальне право.

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1.
Актуальні питання теорії міжнародного права

Тема 1. «Актуальні питання становлення та розвитку системи міжнародного публічного права»

Ґенеза міжнародного права як особливої системи права. Розмаїтість наукових підходів до періодизації історії міжнародного права. Формаційний підхід. Цивілізаційний та формально-юридичний підхід (історико-подієвий). Позитивістсько-гегемоністський підхід. Концепція розмежування створеного державою права і застосування державою міжнародного права.

Тема 2. Актуальні питання міжнародної правосуб'єктності, міжнародного визнання і правонаступництва

Види міжнародної правосуб'єктності. Питання правосуб'єктності фізичної особи, міжнародних неурядових організацій. Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права, включаючи питання визнання. Загальні положення і правовий статус Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Визнання та його юридичне значення.

Тема 3. Актуальні питання співвідношення міжнародного і національного права

Сфера дії міжнародного права і внутрішньодержавного права. Значення проблеми співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. Міжнародне право про взаємодію з внутрішньодержавним правом. Внутрішньодержавне право про взаємодію з міжнародним правом. Доктрина міжнародного права про реалізацію його норм у внутрішньодержавній сфері. Дія міжнародного права в національній правовій системі України. Міжнародно-правові інструменти впливу правової системи Європейського Союзу на правопорядок України, зокрема питання наднаціональності.

Тема 4. Актуальні питання статусу території у міжнародному публічному праві

Вид та статус територій у міжнародному праві. Міжнародно-правові підстави та засоби зміни державної території. Питання статусу та режиму морських просторів, зокрема участь України у міжнародних конвенційних механізмах. Міжнародно-правові засади статусу та режиму повітряних та космічних просторів, зокрема участь України у міжнародних конвенційних механізмах.

Тема 5. Актуальні питання міжнародно-правової відповідальності

Міжнародно-правова відповідальність: поняття, особливості, підстави. Характеристика міжнародно-правових правопорушень. Суб'єкти відповідальності в міжнародному праві. Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві. Відповідальність держав у міжнародному праві. Відповідальність міжнародних міжурядових організацій. Відповідальність фізичних осіб у міжнародному праві. Санкції: індивідуальні й колективні. Процесуальний механізм реалізації міжнародно-правової відповідальності.

Тема 6. Актуальні питання мирного вирішення міжнародних спорів

Міжнародно-правова основа у сфері мирного врегулювання міжнародних спорів. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів. Механізми і засоби вирішення спорів за участю ООН, ОБСЄ. Механізм Європейського Союзу щодо вирішення спорів. Практика розгляду спорів за участі України у міжнародних судових установах.

Розділ 2.
Актуальні питання окремих галузей міжнародного права

Тема 7. Актуальні питання права міжнародних договорів

Договірна правоздатність держав, міжнародних організацій та інших суб'єктів МП. Процес укладення договорів, його стадії. Повноваження. Підготовка тексту договору. Прийняття тексту договору. Згода на обов'язковість договору. Підписання. Парафування. Ратифікація. Набуття договором чинності. Приєднання до договору. Строк дії договору. Опублікування і реєстрація договору. Недійсність договорів. Підстави визнання договору недійсним. Абсолютна й відносна недійсність. Підстави призупинення дії договору. Підстави припинення дії договору. Денонсація. Скасування.

Порядок укладення, виконання та припинення дії міжнародних договорів України. Дія міжнародного права в національній правовій системі України.

Тема 8. Актуальні питання права міжнародних організацій

Роль міжнародних організацій в міжнародній системі. Правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій. Питання правосуб'єктності міжнародних недержавних організацій. ООН та організації системи ООН. Регіональні міжнародні організації. Субрегіональні міжнародні організації. Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях.

Тема 9. Актуальні питання міжнародного права прав людини

Міжнародно-правові стандарти захисту прав індивіда. Універсальний міжнародний механізм захисту прав людини. Регіональний механізм захисту прав людини. Роль і значення (Європейської) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та практики Європейського суду. Міжнародно-правові стандарти і конституційне законодавство України про правовий статус індивіда. Міжнародні зобов'язання України у сфері захисту прав людини та міжнародні механізми контролю за їх виконанням.

Тема 10. Актуальні проблеми права міжнародної безпеки

Поняття права міжнародної безпеки. Правове регулювання застосування сили та тлумачення п. 4 ст. 2 Статуту ООН у практиці держав. Міжнародно-правові аспекти роззброєння. Заходи зміцнення довіри. Система колективної безпеки ООН та стратегічна концепція НАТО. Регіональна безпека. Операції з підтримання миру. Без'ядерні зони.

Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та систем колективної безпеки.

Тема 11. Актуальні питання міжнародного права навколишнього середовища

Питання правового регулювання сфери навколишнього середовища у міжнародному публічному праві. Захист навколишнього середовища в умовах гуманітарних криз. Роль міжнародного співробітництва щодо запобігання глобальним екологічним загрозам. Відповідальність за порушення норм міжнародного права навколишнього середовища. Міжнародні зобов'язання України у сфері охорони навколишнього середовища.

Тема 12. Актуальні питання міжнародного кримінального і кримінально-процесуального права

Міжнародно-правова основа у сфері протидії міжнародним злочинам і злочинам міжнародного характеру. Юрисдикційні питання у міжнародному кримінальному праві. Універсальна юрисдикція держав щодо міжнародних злочинів у міжнародному праві. Юрисдикція України щодо міжнародних злочинів. Юрисдикція та процесуальні аспекти діяльності Міжнародного кримінального суду. Зобов'язання України щодо відповідальності за міжнародні злочини. Зобов'язання України щодо відповідальності за конвенційні злочини.

Тема 13. Актуальні питання міжнародного гуманітарного права

Особливості норм міжнародного гуманітарного права. Умови застосування норм міжнародного гуманітарного права. Поняття та види збройних конфліктів. Статус комбатантів, інших учасників збройного конфлікту та цивільних осіб у міжнародному гуманітарному праві. Міжнародна відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного

права. Кваліфікація Офісом. Прокурора Міжнародного кримінального суду збройного конфлікту, спричиненого агресією РФ проти України.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Актуальні питання теорії міжнародного публічного права												
Тема 1. Актуальні питання становлення та розвитку системи міжнародного права	6	2	0			6	10	0	2			8
Тема 2. Актуальні питання міжнародної правосуб'єктності, міжнародного визнання і правонаступності	8	2	2			6	10	2	0			8
Тема 3. Актуальні питання співвідношення міжнародного і національного права	6	2	0			6	10	0	0			10
Тема 4. Актуальні питання статусу території в міжнародному праві	10	2	0			6	8	0	0			8

Тема 5. Актуальні питання міжнародно-правової відповідальності	10	2	2			6	10	2	0			8
Тема 6. Актуальні питання мирного вирішення міжнародних спорів	10	2	2			6	10	0	0			10
Разом за розділом 1	48	14	8			42	52	4	2			52
Розділ 2. Актуальні проблеми окремих галузей міжнародного права												
Тема 7. Актуальні питання права міжнародних договорів	8	2	0			6	13	0	0			8
Тема 8. Актуальні питання права міжнародних організацій	8	2	0			6	13	0	0			8
Тема 9. Актуальні питання міжнародного права прав людини	12	4	2			6	15	1	1			8
Тема 10. Актуальні питання права міжнародної безпеки	8	2	0			6	8	0	0			8
Тема 11. Актуальні питання міжнародного права навколишнього середовища	10	2	2			6	8	0	0			8

Тема 12. Актуальні питання міжнародного кримінального і кримінально-процесуального права	12	4	2			6	10	2				8
Тема 13. Актуальні питання міжнародного гуманітарного права	10	2	2			6	12	0	2			10
Разом за розділом 2	68	16	8			36	62	2	2			58
Усього годин	120	28	14			78	120	6	4			110

4.Теми семінарських занять

Денна форма /дистанційна

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Актуальні питання міжнародної правосуб'єктності, міжнародного визнання і правонаступності	2
2	Актуальні питання міжнародно-правової відповідальності	2
3	Актуальні питання мирного вирішення міжнародних спорів	2
4	Актуальні питання міжнародного права прав людини	2
5	Актуальні питання міжнародного права навколишнього середовища	2
6	Актуальні питання міжнародного кримінального і кримінально-процесуального права	2
7	Актуальні питання міжнародного гуманітарного права	2
Разом		**14**

Заочна/дистанційна форма

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Актуальні питання становлення та розвитку системи міжнародного права	2

2	Актуальні питання міжнародного гуманітарного права	2
Разом		**4**

5. Самостійна робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна /заочна)
1	Тема 1. Актуальні питання становлення та розвитку системи міжнародного права Опрацювання джерел та навчальної літератури.	6/8
2	Тема 2: Актуальні проблеми міжнародної правосуб'єктності, міжнародного визнання і правонаступності . Опрацювання джерел та навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та презентацій.	6/8
3	Тема 3. Актуальні питання співвідношення міжнародного і національного права Опрацювання джерел та навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та презентацій	6/10
4	Тема 4. Актуальні питання статусу території в міжнародному праві Опрацювання джерел та навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та презентацій.	6/8
5	Тема 5. Актуальні питання міжнародно-правової відповідальності Опрацювання джерел та навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та презентацій.	6/8
6	Тема 6. Актуальні питання мирного вирішення міжнародних спорів Опрацювання джерел та навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та презентацій.	6/10
7	Тема 7. Актуальні питання права міжнародних договорів Опрацювання джерел та навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та презентацій.	6/8
8	Тема 8. Актуальні питання права міжнародних	6/8

	організацій Опрацювання джерел та навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та презентацій.	
9	Тема 9. Актуальні питання міжнародного права прав людини Опрацювання джерел та навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та презентацій.	6/8
10	Тема 10. Актуальні питання права міжнародної безпеки Опрацювання джерел та навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та презентацій.	6/8
11	Тема 11. Актуальні питання міжнародного права навколишнього середовища Опрацювання джерел та навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та презентацій.	6/8
12	Тема 12. Актуальні питання міжнародного кримінального і кримінально-процесуального права Опрацювання джерел та навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та презентацій.	6/8
13	Тема 13. Актуальні питання міжнародного гуманітарного права Опрацювання джерел та навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та презентацій.	6/10
Разом		**78/110**

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання є видом позааудиторної самостійної роботи здобувачів навчального чи навчально-дослідницького характеру. Така робота спрямована здебільшого на поглиблене вивчення дисципліни. Виконуючи її вони мають навчитися працювати з науковими публікаціями, методичною літературою, проводити пошук у мережі Інтернет, здійснювати теоретичне дослідження, грамотно оформлювати роботу. На другому курсі здобувачі здійснюють виконання завдань напівалгоритмічної дослідної моделі (усвідомлення проблеми, яка буде досліджуватись, аналітична обробка наукових джерел, визначення шляхів реалізації дослідної проблеми). Результатом такого дослідження може бути аналітичний огляд, реферат, презентація, усне повідомлення.

Завдання може бути обране здобувачем як з власної ініціативи, так і на вимогу викладача для відпрацювання пропущеного заняття або у випадку неналежної підготовки до семінару.

Орієнтовний перелік тем:

1. Міжнародні відносини: поняття, підстави виникнення, правова основа.
2. Становлення і розвиток міжнародного права.
3. Виникнення міжнародного публічного права та періодизація його історії.
4. Кодифікація та прогресивний розвиток міжнародного права.
5. Акти міжнародних органів і організацій як джерело міжнародного права.
6. Судові прецеденти як джерела міжнародного права.
7. Транснаціональні корпорації в системі міжнародно-правового регулювання.
8. Відповідальність за забруднення території із змішаним правовим режимом.
9. Медіація як засіб мирного врегулювання спору.
10. Поняття, види, суб'єкти тлумачення міжнародних договорів.
11. Юридична природа міжнародних договорів.
12. Право націй на самовизначення у міжнародному праві.
13. Правосуб'єктність міжнародних неурядових організацій у міжнародному праві.
14. Державний суверенітет: історія розвитку та сучасність.
15. Інститут визнання у сучасному міжнародному праві.
16. Правонаступництво України у зв'язку з розпадом СРСР.
17. Міжнародно-правовий звичай як джерело міжнародного права.
18. Статус нейтральної території у міжнародному праві.
19. Міжнародний захист вразливих категорій осіб у міжнародному праві.
20. Початок війни та його міжнародно-правові наслідки.
21. Міжнародний злочин: поняття, ознаки, види.

7. Методи контролю

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу.

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни (розділу, теми). З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у методичних розробках для семінарських занять передбачаються питання для самоконтролю.

Кафедральний контроль проводиться з метою оцінки рівня підготовки студентів з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення і

здійснюється у вигляді вхідного, поточного, рубіжного та семестрового контролю.

В освітньому процесі використовуються такі види контролю результатів навчання: вхідний, поточний протягом семестру, контрольні роботи, передбачені навчальним планом, приймання індивідуальних завдань, курсових робіт, підсумковий семестровий, відстрочений контроль.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмам попереднього навчання. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах та засіданнях методичних комісій спільно з науково-педагогічними працівниками, які проводять заняття із забезпечення дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на практичних, семінарських заняттях, лекціях, у формі колоквіуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Конкретні форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються програмою навчальної дисципліни. Результати оцінювання роботи студентів мають бути доведені до відома студентів своєчасно. Формою поточного контролю є ректорські контрольні роботи. Результати оцінювання ректорських контрольних робіт можуть зараховуватися як результати виконання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студента. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формі заліку або семестрового екзамену з конкретної навчальної дисципліни. Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр з цієї дисципліни.

Семестровий залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентами лекційного матеріалу, а також виконаних ними певних робіт на семінарських заняттях. Семестровий залік не

передбачає обов'язкової присутності студентів за умови виконання ними всіх видів робіт, передбачених навчальним планом за семестр.

Семестровий екзамен – форма підсумкового контролю з окремої навчальної дисципліни за семестр, що спрямована на перевірку засвоєння теоретичного та практичного матеріалу. Екзамени складають за екзаменаційними білетами, затвердженими кафедрою. Викладач в обов'язковому порядку повинен ознайомити студентів зі змістом екзаменаційних питань, зразком екзаменаційного білету на початку вивчення навчальної дисципліни.

Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні екзамену з навчальної дисципліни, складає 40.

Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни (практики) та балів, набраних при складанні семестрового екзамену.

Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

7.1. Питання, які виносяться на складання поточного та підсумкового контролю

1. Ґенеза міжнародного права як особливої системи права.
2. Розмаїтість наукових підходів до періодизації історії міжнародного права.
3. Концепція розмежування створеного державою права і застосування державою міжнародного права.
4. Міжнародна правосуб'єктність.
5. Питання правосуб'єктності фізичної особи у міжнародному праві.
6. Україна як суб'єкт міжнародного права.
7. Актуальні питання визнання і правонаступництва у міжнародному праві.
8. Визнання України як незалежної держави.
9. Значення проблеми співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права.
10. Доктрина міжнародного права про реалізацію його норм у внутрішньодержавній сфері.
11. Актуальні питання дії міжнародного права в національній правовій системі України.

12. Міжнародно-правові інструменти впливу правової системи Європейського Союзу на правопорядок України, зокрема питання наднаціональності.

13. Питання статусу територій з міжнародним режимом (відкрите море, космічний простір.

14. Актуальні питання правового режиму Арктики і Антарктики.

15. Правовий статус території зі змішаним правовим режимом.

16. Способи придбання державної території. Міжнародно-правові підстави та засоби зміни державної території.

17. Питання статусу та режиму морських просторів, участь України у міжнародних конвенційних механізмах.

18. Міжнародно-правові засади статусу та режиму повітряних та космічних просторів, участь України у міжнародних конвенційних механізмах.

19. Міжнародно-правова відповідальність: поняття, особливості, підстави.

20. Характеристика міжнародно-правових правопорушень.

21. Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві.

22. Відповідальність держав у міжнародному праві.

23. Відповідальність фізичних осіб у міжнародному праві.

24. Санкції: індивідуальні й колективні.

25. Процесуальний механізм реалізації міжнародно-правової відповідальності.

26. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів.

27. Практика розгляду спорів за участі України у міжнародних судових установах.

28. Договірна правоздатність держав, міжнародних організацій та інших суб'єктів міжнародного права.

29. Поняття, види, структура міжнародних договорів.

30. Порядок укладення, виконання та припинення дії міжнародних договорів України.

31. Роль міжнародних організацій в міжнародній системі.

32. Питання правосуб'єктності міжнародних недержавних організацій.

33. Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях.

34. Співпраця України з міжнародними міждержавними організаціями.

35. Актуальні питання міжнародно-правового захисту прав і свобод людини.

36. Роль і значення (Європейської) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. для правової системи України.

37. Роль і значення практики Європейського суду з прав людини для правової системи України.

38. Міжнародно-правові стандарти і конституційне законодавство України про правовий статус індивіда.

39. Міжнародні зобов'язання України у сфері захисту прав людини та міжнародні механізми контролю за їх виконанням.

40. Міжнародно-правові аспекти роззброєння.

41. Операції з підтримання миру.

42. Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та систем колективної безпеки.

43. Питання правового регулювання сфери оточуючого середовища у міжнародному публічному праві.

44. Роль міжнародного співробітництва щодо запобігання глобальним екологічним загрозам.

45. Відповідальність за порушення норм міжнародного права навколишнього середовища.

46. Міжнародні зобов'язання України у сфері охорони навколишнього середовища.

47. Міжнародно-правова основа у сфері протидії міжнародним злочинам і злочинам міжнародного характеру.

48. Юрисдикційні питання у міжнародному кримінальному праві.

49. Універсальна юрисдикція держав щодо міжнародних злочинів у міжнародному праві.

50. Юрисдикція міжнародних воєнних трибуналів, спеціалізованих судів і судів ad hoc.

51. Юрисдикція та процесуальні аспекти діяльності Міжнародного кримінального суду.

52. Статус суб'єктів кримінально-процесуальних відносин у міжнародному праві.

53. Міжнародні стандарти поводження з особами, включеними до кримінально-правової сфери.

54. Договори України з іншими країнами щодо правової допомоги в кримінальних справах.

55. Юрисдикція України щодо міжнародних злочинів.

56. Зобов'язання України щодо відповідальності за міжнародні злочини.

57. Зобов'язання України щодо відповідальності за конвенційні злочини.

58. Становлення та розвиток міжнародного гуманітарного права.

59. Особливості норм міжнародного гуманітарного права.

60. Умови застосування норм міжнародного гуманітарного права.

61. Правовий статус комбатантів, інших учасників збройного конфлікту та цивільних осіб у міжнародному гуманітарному праві.

62. Обмеження засобів і методів ведення воєнних дій.

63. Міжнародна відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права.

64. Кваліфікація збройного конфлікту на території України відповідно до законодавства України.

65. Застосування положень Кримінального кодексу України за порушення законів та звичаїв війни.

8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену.

Загальна кількість балів – 100.
Кількість балів за екзамен – 40.
Кількість балів протягом семестру – 60.
Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях – 40.
Відповідь на семінарському занятті – 5.
Контрольна робота – 20.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							Екзамен	Сума
						Разом		
Т1	Т2	Т3	Т 4-16	Контрольна робота				
5	5	5	5	20		60	40	100

Т1, Т2 ... – теми розділів.

Відповідь на семінарському занятті оцінюється в 0-5 балів.

Критерії оцінювання усної відповіді.

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п’ятибальній шкалі оцінок.

5 бали ставиться за таких умов: студент активно працює протягом усього практичного заняття; дає повний, правильний, послідовний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на міжнародні акти, чинне законодавство; інформація, що викладається, повинна свідчити про глибоке розуміння й орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

1 бал ставиться за таких умов: студент активно працює протягом практичного заняття; дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач; з’ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;

- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

1, 5 бали ставиться за таких умов: студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача; в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але підчас відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівка викладача; відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження; відповіді не є чіткими; здобувач не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

0.5 бали ставиться за таких умов: допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; викладає матеріал не достатньо зв'язано і послідовно.

0 бал ставиться за таких умов: студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних робіт.

Контрольні, залікові та екзаменаційні роботи виконуються у формі тестових завдань.

Кожне завдання має чотири варіанти відповідей, тільки одне яких є правильним. За кожну правильну відповідь нараховується один бал, за кожну неправильну відповідь – нуль балів.

8.1. Схема нарахування балів

Заочна форма навчання.

Приклад ля підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену

Загальна кількість балів – 100.
Кількість балів за екзамен – 40.
Кількість балів протягом семестру – 60.
Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях –40.
Відповідь на семінарському занятті – 20
Контрольна робота – 20.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Екзамен	Сума
Семінарські заняття			Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальна робота	Разом		
Т2	Т 7	Всього	1	-			

15	15	40	20	-	60	40	100

Відповідь на семінарському занятті оцінюється в 0-20 балів.

Критерії оцінювання усної відповіді.

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

20 балів ставиться за таких умов: студент активно працює протягом усього практичного заняття; дає повний, правильний, послідовний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на міжнародні акти, чинне законодавство; все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

10 балів ставиться за таких умов: студент активно працює протягом практичного заняття; дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем,
але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач; з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

5 балів ставиться за таких умов: студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача; в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівка викладача; відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження;
при чому відповіді нечіткі; не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

0 бал ставиться за таких умов: студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних робіт.

Контрольні, залікові та екзаменаційні роботи виконуються у формі тестових завдань.

Кожне завдання має чотири варіанти відповідей, тільки одне яких є правильним. За кожну правильну відповідь нараховується один бал, за кожну неправильну відповідь – нуль балів.

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:Модель «ШІ заборонено».Використання технологій штучного

інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.Модель «ШІ як асистент».Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.Модель «ШІ як інструмент».Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	
70-89	добре	

50-69	задовільно	зараховано
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література:

Міжнародно-правові акти:

1.Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Co-operation among States in accordance with the Charter of the United Nations on 24 October 1970. URL: http://www.un-documents.net/a25r2625.htm

2. Statute of the International Court of Justice of 26 June 1945. URL: https://www.icj-cij.org/statute

3. Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, signed at Lisbon, 13 December 2007. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12007L%2FTXT

4. United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982. URL: https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/unclos/unclos_e.pdf

5. Vienna Convention on Diplomatic Relations Done at Vienna on 18 April 1961. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_1_1961.pdf

6. Vienna Convention on Consular Relations Done at Vienna on 24 April 1963. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_2_1963.pdf

7. Vienna Convention on the Law of Treaties Done at Vienna on 23 May 1969. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/1_1_1969.pdf

8. Vienna Convention on Succession of States in respect of State Property, Archives and Debts Done at Vienna on 8 April 1983. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/3_3_1983.pdf

9. Віденська конвенція про правонаступництво держав стосовно договорів від 23 серпня 1978 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_185.

10. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

11. Конвенція про захист прав людини й основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

12. Міжнародний пакт про громадянські й політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

13. Міжнародний пакт про економічні, соціальні й культурні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042.

14. Північноатлантичний договір від 4 квітня 1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/950_008.

15. Римський Статут Міжнародного Кримінально Суду від 17 червня 1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text

16. Статут Ради Європи від 5 травня 1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_001.

17. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26 червня 1945 р. URL: https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf

18. Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_086.

Література:

1. Compendium of Conventions, Recommendations and Resolutions relating to prisons and community sanctions and measures. Council of Europe Publishing. 2020. URL: https://rm.coe.int/compendium- e-2020-final/16809f3927.

2. Cryer R., Robinson D., Vasiliev S. An Introduction to International Criminal Law and Procedure. 4th ed. Cambridge University Press, 2019. 644 p.

3. Customs Service against contraband. Свідчення з України : монографія / О. В. Бевза та ін. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2023. 252 с.

4. Dixon M., McCorquodale R., Williams S. International Environmental Law. Cases & Materials on International Law. Oxford : Oxford University Press, 2024. P. 626–672.

5. Gaja G. Enhancing the Rule of Law through the International Court of Justice / ed. by J. G. Stoutenburg. Leiden ; Boston : Brill Nijhoff, 2014. vi, 172 p.

6. Geert-Jan Alexander Knoops. International Criminal Evidence at the International Criminal Court. Brill | Nijhoff. 2024. 342 p.

7. Havrylenko O., Syroid T., Voievodin I. Early Forms of International Law in the Interstate Relations of the Northern Black Sea (VII–VI Centuries BC). Jus Gentium: Journal of International Legal History. 2026. Vol. 11, No. 2. P. 258-303.

8. International Criminal Law : a Discussion Guide Edited by John / Cerone and Sentencing in International Criminal Law : The UN ad hoc Tribunals and Future Perspectives for the ICC. By D'Ascoli. Oxford : Hart Publishing. 2011. 468 p.

9. Lindblom A.-K. Non-Governmental Organizations in International Law. Cambridge : Cambridge University Press, 2005. xxii, 559 p.

10. Perepolkin Serhii, Syroid Tetiana, Renov Ievgen. Development of the jus cogens concept by international judicial bodies and in the case law of the Constitutional Court and other domestic courts of Ukraine //Конституційно-правові академічні студії. 2026. P. 170-182 (Scopus) https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211962411&origin=resultslist

11. Robinson D. Justice in Extreme Cases Criminal Law Theory Meets International Criminal Law. Cambridge University Press. 2020. 305 p.

12. Scharf M. P. The law of international organizations: problem and materials. 2nd ed. Durham, NC : Carolina Academic Press, 2007. xxvii, 1326 p.

13. Schermers H. G., Blokker N. M. International institutional law: unity within diversity. 5nd rev. ed. Leiden : M. Nijhoff, 2011. xxxvi, 1273 p.

14. Syroid T. Sanctions in International Criminal Law / Ukraine in the system of modern international legal order and European integration : problems of doctrine and practice in the context of modern humanitarian challenges : collective monograph / edited by authors. Chernivtsi, Ukraine : Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, 2022. P. 37–70.

15. Алексєєва Є., Мелень-Забрамна О. Застосування Європейської конвенції з прав людини для захисту екологічних прав та довкілля (посібник, 2-ге видання). Львів : Видавництво «Компанія “Манускрипт”», 2024. 96 с.

16. Гавриленко О. А., Новікова Л. В., Сироїд Т. Л. Історія міжнародного права : хрестоматія-практикум. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 676 с.

17. Гавриленко О. А., Сироїд Т. Л.. Історія міжнародного права : стародавня доба : навч. посіб. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2021. 232 с.

18. Грушко М. В. Міжнародне гуманітарне право : навч.-метод. посіб. / за ред. О. В. Бігняка. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 136 с.

19. Захист прав людини в сучасному міжнародному та європейському праві : навч.-метод. посібник [Електронне видання] / Х. Бехруз, та ін. ; за ред. Х. Бехруз ; НУ «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 62 с.

20. Медведєва М. О. Теоретичні та практичні аспекти реалізації міжнародно-правових норм у галузі охорони навколишнього середовища : монографія. Київ: «Фенікс», 2012. 484 с.

21. Міжнародне гуманітарне право : навч. посіб. для юристів / М. Гнатовський та ін. Українська Хельсинська Спілка. 2017 р.

22. Міжнародне право в документах / М. В. Буроменський та ін. ; за заг. ред. М. В. Буроменського. Вид. 2-е., виправл. і доп. Харків : Мачулін, 2006. 408 с.

23. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик та ін. ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1 : Основи теорії. 416 с.

24. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик та ін. ; за заг. ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 2 : Основні галузі. 624 с.

25. Міжнародне публічне право: основи теорії : навч.-метод. посіб. / Х. Н. Бехруз та ін. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.

26. Міжнародне співробітництво у сфері кримінального провадження за законодавством України та Республіки Молдова: навчальний посібник / В. С. Березняк та ін. Київ : Алерта, 2020. 310 с.

27. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. / О. Барабаш та ін ; за ред. О. Б. Онишко. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 540 с.

28. Основи права Європейського Союзу: підручник / Л. І. Адашис та ін. ; за заг. ред. Т. Л. Сироїд ; ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 590 с.

29. Перепьолкін С. М., Паршутін Є. Г. Міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності : навч. посіб. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 112 с.

30. Перепьолкін С. М. Міжнародне митне право у сучасному вимірі: теоретичний, методологічний та прикладний аспекти : монографія. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 360 с.

31. Права людини і забезпечення правопорядку під час публічних зібрань Керівництво. БДІПЛ/ОБСЄ 2017. SBN 978-92-9234-959-2p.https://www.osce.org/files/f/documents/d/8/375751.pdf.

32. Рим О. М. Трудове право Європейського Союзу : монографія. Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2020. 596 с.

33. Сироїд Т. Міжнародно-правовий механізм захисту прав осіб похилого віку. *Територіальні центри соціального обслуговування в системі менеджменту соціальної роботи з людьми похилого віку: кол. монографія* /за ред. проф. В.В. Сичової. Харків: Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна. 2026. С. 100- 129. 500 с.

34. Сироїд Т. Л. Міжнародне кримінальне право : підручник. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Харків : Право, 2025. 567 с.

35. Сироїд Т. Л. Міжнародне кримінальне право : підручник. ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Харків : Право, 2023. 512 с.

36. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Вид. 2-ге перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 648 с.

37. Сироїд Т. Л. Міжнародний універсальний механізм з підтримки інновацій у сфері даних з метою розвитку ЦСР // Проблеми реалізації Цілей сталого розвитку в аспекті зміцнення національного та міжнародного правопорядку : монографія / [О. С. Бакумов, Є. І. Григоренко, В. В. Гутник таін.] ; за заг. ред. О. С. Бакумова й В. О. Серьогіна. Харків :Право, 2025. 344 с. С. 235 – 266. ISBN 978-617-8602-27-7

38. Сироїд Т. Л., Варнавська К.А. Міжнародні стандарти захисту правозахисників: монографія / за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Київ: Юрінком Інтер, 2026. 272 с. ISBN 978-966-667-981-2

39. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародне право прав людини : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 564 с.

40. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посіб. для підготовки до зовн. незалеж. Оцінювання : за заг. ред. Т. Л. Сироїд. Вид. 5-те, перероб. і допов. Харків : Право, 2024. 474 с.

41. Сироїд Т. Міжнародне публічне право: навч. посібник. Київ.: Юрінком Інтер, 2025. 628 с.

42. Сироїд Т.Л, Міжнародне кримінальне право : підручник. 2-ге вид., перероблене і доповнене. Харків: Право, 2025. 567 с.

43. Сироїд Т.Л., Мартюхіна Н.О. Механізм протидії мові ненависті і злочинам на грунті ненависті: міжнародно-правовий аспект: монографія / за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Київ: Юрінком Інтер. 2026.

44. Сучасна митна енциклопедія / Л. В. Бабенко та ін. ; за заг. ред. Д. В. Приймаченка, В. В. Ченцова. Дніпро : УМСФ, 2024. 620 с.

45. Тертишник В., Ченцов В. Міжнародне співробітництво у сфері правосуддя : підручник. Алерта, 2021. 276 с.

46. Українська правнича енциклопедія / Л. І. Адашис та ін. ; за заг. ред. В. М. Тертишника, Л. Р. Наливайко, А. Є. Фоменко, В. В. Ченцова. Київ : Алерта, 2023. 768 с.

47. Якименко І. Л., Салавор О. М., Шаповалов Є. Б. Екологічна політика та технічне регулювання Європейського Союзу : навч. посіб. Київ : НУХТ, 2022. 157 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Асоціації держав Південно-Східної Азії. URL: http://www.aseansec.org.
2. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини. URL: http://www.echr.coe.int/echr/.
3. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: http://europa.eu/.
4. Офіційний сайт Європейської поліцейської агенції (Європол). URL: https://www.europol.europa.eu/.
5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: http://www.imf.org/external/index.htm.
6. Офіційний сайт Міжнародного кримінального суду. URL: http://www.icc-cpi.int.
7. Офіційний сайт Міжнародного суду Організації Об’єднаних Націй. URL: http://www.icj-cij.org/homepage/ru/.
8. Офіційний сайт Міжнародного Трибуналу з морського права. URL: http://www.itlos.org/.
9. Офіційний сайт Міжнародної морської організації. URL: http://www.imo.org/Pages/home.aspx.
10. Офіційний сайт Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерпол. URL: http://www.interpol.int/.
11. Офіційний сайт Північноатлантичного альянсу. URL: http://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm.
12. Офіційний сайт Організації американських держав. URL: [http://www.oas.org/en/default.asp.
13. Офіційний сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі. URL: URL: http://www.osce.org/.
14. Офіційний сайт Організації Об’єднаних Націй. URL: http://www.un.org/ru/.
15. Офіційний сайт Ради Європи. URL: http://hub.coe.int/.
16. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: http://www.wto.org/.
17. Офіційний сайт Дитячого фонду ООН. URL: http://www.unicef.org/.

18. Офіційний сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста. URL: http://www.icrc.org/eng/.